

บทที่ 3

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ตามหลักกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์มีความแตกต่างกัน ในบทนี้ผู้เขียนจึงแยกการศึกษาออกเป็นการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในระดับสากล กฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย เป็นลำดับไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537 ยังมีปัญหาข้อบกพร่องในเรื่องใดบ้าง ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวในบทต่อไป ดังนี้

3.1 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

งานภาพยนตร์ถือเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทหนึ่ง ดังนั้น กฎหมายระหว่างประเทศได้มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ โดยการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

3.1.1 อนุสัญญากรุงเบิร์น ค.ศ. 1971

อนุสัญญากรุงเบิร์นฉบับ Paris Act 1971 ได้มีการบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองไว้ใน มาตรา 2 (1) คำว่า “งานวรรณกรรมและศิลปกรรม” หมายความรวมถึง การทำขึ้นทุกประเภทในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์และศิลปกรรม ไม่ว่าจะอยู่ในวิธีหรือรูปแบบใด เช่น หนังสือ จุลสาร และงานเขียนอื่นๆ คำบรรยาย ปาฐกถา คำเทศนาสั่งสอนหรืองานอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะอย่างเดียวกัน นาฏกรรม นาฏกรรมประกอบคดี ศิลปะการออกท่าร่ายรำ และงานบันเทิงในการแสดงไป การแต่งดนตรี ไม่ว่าจะมิหรือไม่มีคำร้อง งานภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการรวมเอางานต่างๆ ที่แสดงออกโดยกระบวนการที่คล้ายคลึงกับการถ่ายทำภาพยนตร์เข้าด้วยกัน งานวาดภาพ ระบายสี สถาปัตยกรรมประติมากรรม การแกะสลักและการพิมพ์หิน การถ่ายภาพ ซึ่งเป็นการรวมเอางานต่างๆ ที่แสดงออกโดยกระบวนการที่คล้ายคลึงกับการถ่ายภาพเข้าด้วยกัน งานศิลปะประยุกต์

งานภาพประกอบ แผนที่ ภาพร่าง หรืองานสามมิติเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ สภาพท้องถิ่น สถาปัตยกรรม หรือวิทยาศาสตร์¹

1) เจื่อนใจการได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นเป็นเรื่องของเจื่อนใจของการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในงานลิขสิทธิ์ ซึ่งเจื่อนใจการได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ของกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งเจื่อนใจการได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ในอนุสัญญากรุงเบิร์น ค.ศ. 1971 อนุสัญญากรุงเบิร์นฉบับ Paris Act 1971 ได้มีการบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นผู้สร้างสรรค์ไว้ในมาตรา 15 ซึ่งบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งชื่อของตนปรากฏอยู่บนงานภาพยนตร์ในลักษณะปกติในกรณีที่ไม่ได้มีหลักฐานเป็นอย่างอื่น ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้สร้างงานนั้นขึ้น²

ในกรณีของงานที่ปรากฏชื่อผู้สร้างสรรค์หรืองานที่ผู้สร้างสรรค์ใช้นามแฝง นอกจากกรณีข้างต้น ถ้าไม่มีหลักฐานเป็นอย่างอื่น ผู้พิมพ์โฆษณาซึ่งชื่อของตนปรากฏอยู่บนงานนั้นให้ถือว่าเป็นผู้แทนผู้สร้างสรรค์ และในฐานะดังกล่าวให้มีสิทธิที่จะดำเนินการคุ้มครองและบังคับใช้สิทธิของผู้สร้างสรรค์ได้ บทบัญญัติในเรื่องนี้ไม่ทำให้บังคับเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้เปิดเผยตนเองและพิสูจน์ได้แล้วว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์งานดังกล่าว

2) ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับงานภาพยนตร์ในอนุสัญญากรุงเบิร์น ค.ศ. 1971 ได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้สร้างสรรค์ไว้ใน มาตรา 14

(1) ให้ผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรมและศิลปกรรมเป็นผู้มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะอนุญาต

(1.1) ให้มีการดัดแปลงหรือทำซ้ำ ซึ่งงานของตนในรูปแบบของงานภาพยนตร์ และการจำหน่ายงานที่ได้มีการดัดแปลงหรือทำซ้ำนั้น

(1.2) ให้มีการนำออกแสดงต่อสาธารณชน หรือการสื่อสารต่อสาธารณชนโดยทางวิทยุ ซึ่งงานที่ได้มีการดัดแปลงหรือทำซ้ำนั้น

¹ Berne Convention 1971. Article 2 (1) "the expression "literary and artistic works" shall include ever Production in the literary. Scientific and artstic domain, whatever may be the mode or form of its expression, such as books, pamphlets and other writings; lectures, addresses, sermons and other works of the same nature; dramatic or dramatico-musical works; choreographic works and entertainments in dumb show; musical compositions with or without words; cinematographic works to which are assimilated works expressed by a process analogous to cinematography; works of drawing, painting, architecture, sculpture, engraving and lithography; photographic works to which are assimilated works expressed by a process analogous to dimensional works of applied art; illustrations, maps, plans, sketches and three-dimensional works relative to geography, topography, architecture or science".

² Berne Convention 1971. Article 5 (2) "The person or body corporate whose name appears on a cinematographic work in the usual manner shall, in the absence of proof to the contrary, be presumed to be the maker of the said work".

(2) ให้มีการดัดแปลงงานภาพยนตร์ซึ่งทำขึ้นมาจากงานวรรณกรรม และศิลปกรรม ให้เป็นรูปแบบของงานศิลปะอื่นๆ ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้สร้างสรรค์งานต้นฉบับ ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการอนุญาตของผู้สร้างสรรค์ที่สร้างงานภาพยนตร์นั้นขึ้น โดยไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิในงานใดๆ ซึ่งได้มีการดัดแปลงหรือทำซ้ำ งานภาพยนตร์จึงได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับงานต้นฉบับอันหนึ่ง โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์มีสิทธิเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์งานต้นฉบับรวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่ให้ตามที่ระบุไว้ในมาตราก่อน³

จากบทบัญญัติดังกล่าวอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กรรมสิทธิ์ในลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ ให้เป็นเรื่องของกฎหมายภายในประเทศ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้เรียกร้องขอให้มีการคุ้มครองที่จะกำหนด

อย่างไรก็ตาม ในประเทศสมาชิกของสหภาพซึ่งกฎหมายของตนกำหนดว่าเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ให้รวมถึงบุคคลซึ่งได้มีส่วนร่วมในการทำงานนั้นขึ้น ผู้สร้างสรรค์ดังกล่าวหากได้สัญญาว่าจะร่วมทำด้วย จะต้องไม่ขัดขวางหรือยับยั้ง เว้นแต่จะให้มีเงื่อนไขเป็นพิเศษหรือเงื่อนไขที่ตรงกันข้าม เช่น การทำซ้ำ จำหน่าย นำออกแสดงต่อสาธารณชน เผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยทางวิทยุ การแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือวิธีการสื่อสารต่อสาธารณชน การทำคำพากย์ หรือการเขียนคำพากย์นั้นลงในภาพยนตร์ซึ่งงานนั้น⁴

นอกจากนี้ เว้นแต่กฎหมายภายในจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น บทบัญญัติของวรรคสอง (2) ข้างต้นไม่ให้ใช้บังคับกับผู้สร้างสรรค์เค้าโครงเรื่อง บทสนทนา และงานดนตรีกรรมที่ทำขึ้นเพื่อการทำงานภาพยนตร์ หรือผู้อำนวยการสร้างคนสำคัญของการสร้างงานภาพยนตร์ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกของสหภาพซึ่งมิได้กำหนดบทบัญญัติให้ใช้วรรคสอง (2) ข้างต้น บังคับกับผู้อำนวยการสร้างคนสำคัญในการสร้างงานภาพยนตร์ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการใหญ่ทราบ

³ Berne Convention 1971. Article 14 (1) Authors of literary or artistic works shall have the exclusive right of authorising:

(i) the cinematographic adaptation and reproduction of these works, and the distribution of the works thus adapted or reproduced;

(ii) the public performance and communication to the public by wire of the work thus adapted or reproduced.

(2) The adaptation into any other artistic form of a cinematographic production derived from literary or artistic works shall, without prejudice to the authorisation of the author of the cinematographic production, remain subject to the authorisation of the authors of the original works.

⁴ กนกวรรณ ผลศรีธธา. (2552). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 79-80.

โดยคำประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรและให้ผู้อำนวยความสะดวกใหญ่แจ้งให้ประเทศสมาชิกอื่นของสหภาพทราบทันที⁵

ในเรื่องอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ในอนุสัญญากรุง เบิร์น ค.ศ. 1971 ได้บัญญัติเกี่ยวกับอายุแห่งการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ไว้ในข้อ 7 (1) โดยให้อายุแห่งการคุ้มครองทั่วไปกำหนดตลอดอายุผู้สร้างสรรค์ และอีก 50 ปี หลังจากที่ถูกผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย อย่างไรก็ตาม อนุสัญญากรุงเบิร์นได้บัญญัติเกี่ยวกับอายุแห่งการคุ้มครองงานบางอย่างไว้เป็นการเฉพาะด้วย กล่าวคือ งานภาพยนตร์ ภายใต้บทบัญญัติข้อ 7 (2) สมาชิกของสหภาพเบิร์นจะต้องบัญญัติอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้มีการกำหนดไม่น้อยกว่า 50 ปี หลังจากที่มีการเผยแพร่งานต่อสาธารณชน โดยการเผยแพร่งานนั้นต้องกระทำด้วยความยินยอมของผู้สร้างสรรค์ หรือถ้าไม่มีการเผยแพร่งานก็ให้อายุแห่งการคุ้มครองมีกำหนด 50 ปี นับจากที่ได้มีการสร้างสรรค์นั้น⁶

3.1.2. ข้อตกลงทริปส์ (TRIPS)

ข้อตกลงทริปส์มิได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับนิยามศัพท์ของคำว่าภาพยนตร์ไว้ แต่ได้บัญญัติสิทธิเกี่ยวกับภาพยนตร์ไว้ในเรื่องสิทธิในการให้เช่าไว้ในข้อ 11 ซึ่งให้สิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์หรือผู้สืบทิตของผู้สร้างสรรค์ที่จะอนุญาตหรือห้ามการเช่าในทางการค้าแก่สาธารณชนซึ่งต้นฉบับหรือสำเนาของงานลิขสิทธิ์ของตน

เงื่อนไขการได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ในการเจรจาเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและสินค้าปลอมแปลง (TRIPs) นั้น เป็นไปตามสัญญาข้อตกลงทริปส์ ข้อ 3 และ 4 ในเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนต่างชาติซึ่งสมาชิกแต่ละประเทศให้แก่คนชาติของสมาชิกประเทศอื่น ในการปฏิบัติที่เป็นคุณไม่น้อยไปกว่าที่ให้แก่คนชาติของตน ในส่วนเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์อย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ประโยชน์การอนุเคราะห์ เอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันใดๆ ที่สมาชิกให้แก่คนชาติของประเทศอื่นใด ต้องให้แก่คนชาติของสมาชิกอื่นๆ ทั้งปวงด้วยและปราศจากเงื่อนไขใดๆ ที่สมาชิกให้

1) ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับงานภาพยนตร์ในการเจรจาเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและสินค้าปลอมแปลง (TRIPs)

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80.

⁶ Berne Convention 1971. Article 7 (2) "However, in the case of cinematographic works, the countries of the Union may provide that the term of protection shall expire fifty years after the work has been made available to the public with the consent of the author, or, failing such an event within fifty years from the making of such a work, fifty years after the making..".

ข้อตกลงทริปส์ได้บัญญัติเกี่ยวกับข้อจำกัดและข้อยกเว้นไว้ในข้อ 13 โดยให้สมาชิกสามารถจำกัดข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นสิทธิแต่ผู้เดียวไว้เพียงผู้เดียวไว้เพียงกรณีพิเศษบางกรณีซึ่งต้องไม่ขัดกับการใช้ประโยชน์ตามปกติของงานอันมีลิขสิทธิ์ และไม่เสื่อมเสียโดยไม่สมควรต่อประโยชน์อันชอบธรรมของผู้ทรงสิทธิ

2) อายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์

ข้อตกลงทริปส์ได้บัญญัติเกี่ยวกับอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไว้ในข้อ 12 และบัญญัติเกี่ยวกับอายุแห่งการคุ้มครองสิทธิข้างเคียงในข้อ 14 (5) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 12 ของข้อตกลงทริปส์ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไว้ดังนี้

“ในกรณีที่การคำนวณอายุแห่งการคุ้มครองของงานที่มีชิ้นงานภาพถ่ายหรืองานศิลปะประยุกต์ได้กระทำโดยอาศัยสิ่งอื่นๆ นอกจากอาศัยชีวิตของบุคคลธรรมดาเป็นเกณฑ์ อายุของการคุ้มครองงานนั้นจะต้องไม่น้อยกว่า 50 ปี นับจากวันสิ้นสุดของปีปฏิทินของวันที่มีงานโฆษณางาน โดยได้รับอนุญาต หรือหากไม่มีการโฆษณางานภายใน 50 ปี หลังจากที่ได้มีการสร้างสรรค์งานให้มีอายุการคุ้มครอง 50 ปี นับจากวันสิ้นสุดปีปฏิทินของปีที่มีการสร้างงานนั้น”⁷

ข้อตกลงทริปส์มิได้บัญญัติอายุแห่งการคุ้มครองตามประเภทของงานอันมีลิขสิทธิ์ ดังเช่น อนุสัญญากรุงเบิร์น หากแต่กำหนดอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไว้ในลักษณะทั่วไป โดยข้อ 12 กำหนดให้อายุแห่งการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 50 ปี นับจากวันสิ้นสุดของปีปฏิทินของปีซึ่งได้มีการเผยแพร่งาน โดยได้รับอนุญาต หรือในกรณีที่มิได้มีการเผยแพร่งาน โดยได้รับอนุญาต ให้มีอายุแห่งการคุ้มครอง 50 ปี นับจากวันสิ้นสุดของปีปฏิทินของปีซึ่งได้มีการสร้างสรรค์งานนั้น อายุแห่งการคุ้มครองที่บัญญัติไว้นี้จะใช้กับงานอันมีลิขสิทธิ์ทุกประเภท ยกเว้นงานภาพถ่ายและงานศิลปะประยุกต์

อายุแห่งการคุ้มครองในข้อ 12 ของสัญญาข้อตกลงทริปส์ให้นำไปใช้กับการคุ้มครองงานซึ่งไม่ได้คำนวณโดยอาศัยชีวิตของบุคคลธรรมดาเป็นเกณฑ์ ซึ่งหลักการนี้อาจนำไปใช้กับการคำนวณอายุแห่งการคุ้มครองอันมีลิขสิทธิ์ได้สองกรณีด้วยกัน กล่าวคือ

⁷ TRIPS Agreement. Article 12. “Whenever the term of protection of a work, other than a photographic work or a work of applied art, is calculated on a basis other than the life of a natural person, such term shall be no less than 50 years from the end of the calendar year of authorized publication, or, failing such authorized publication within 50 years from the making of the work, 50 years from the end of the calendar year of making”.

กรณีแรก หลักเกณฑ์ในข้อ 12 อาจใช้เป็นมาตรฐานในการนับอายุแห่งการคุ้มครองในกรณีที่ผู้สร้างสรรค์งานไม่ได้เป็นบุคคลธรรมดา หากแต่เป็นนิติบุคคล (ซึ่งหมายถึงกรณีที่กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศภาคีที่ยินยอมให้นำนิติบุคคลมีฐานะเป็นผู้สร้างสรรค์งานได้)⁸ และ

กรณีที่สอง หลักเกณฑ์ในสัญญาข้อตกลงทริปส์ข้อนี้สามารถนำไปใช้ในการคำนวณอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ในข้อ 7 (2) ของอนุสัญญากรุงเบิร์น

สำหรับสมาชิกของอนุสัญญากรุงเบิร์น การคุ้มครองงานภาพยนตร์ต้องมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 50 ปี นับแต่วันที่มีการเผยแพร่งานต่อสาธารณชนด้วยความยินยอมของผู้สร้างสรรค์ และในกรณีที่ไม่มี การเผยแพร่ งาน อายุแห่งการคุ้มครองไม่น้อยกว่า 50 ปี นับแต่วันที่ได้มีการสร้างสรรค์งานนั้น⁹ ในทางตรงกันข้าม โดยบทบัญญัติข้อ 12 ของข้อตกลงทริปส์ รัฐภาคีขององค์การการค้าโลกจะต้องคุ้มครองงานภาพยนตร์เป็นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 50 ปี นับแต่วันสิ้นสุดปีปฏิทินของวันที่มีการโฆษณางาน โดยได้รับอนุญาตหรือหากไม่มีการโฆษณางานก็ให้มีอายุแห่งการคุ้มครอง 50 ปี นับแต่วันสิ้นสุดปีปฏิทินของปีที่มีการสร้างสรรค์งานนั้น ซึ่งการคำนวณอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศทั้งสองต่างก็มีวิธีการคำนวณที่แตกต่างกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สัญญาข้อตกลงทริปส์ บัญญัติให้คำนวณอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์โดยใช้วันที่มีการโฆษณางานเป็นเกณฑ์ ซึ่งหมายความว่าอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ตามสัญญาข้อตกลงทริปส์อาจยาวนานกว่าอายุแห่งการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญากรุงเบิร์น (ซึ่งใช้วันที่มีการเผยแพร่งานต่อสาธารณชนเป็นเกณฑ์)

3.2 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ตามกฎหมายต่างประเทศในระบบ Common law

ประเทศในระบบคอมมอนลอว์ โดยส่วนใหญ่ใช้ระบบลิขสิทธิ์แบบสิทธิในการทำสำเนา (The Copyright Systems) ที่มุ่งป้องกันการทำซ้ำหรือลอกเลียนงานเป็นสำคัญ ซึ่งผู้เขียนมุ่งศึกษาเฉพาะกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้

⁸ C.M. Correa. (1993). *Legal Protection and Innovation in the Software Industry*. World Competition 1. Pp. 51-52.

⁹ Berne Convention 1971. Article 7 (2).

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

1) การให้ความคุ้มครองงานภาพยนตร์

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ได้บัญญัติเรื่องความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ไว้ใน มาตรา 201 ซึ่งผู้สร้างสรรค์ย่อมได้รับความคุ้มครองตั้งแต่แรกเริ่มที่สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น และกรณีของผู้สร้างสรรค์ซึ่งสร้างสรรค์งานร่วมกันย่อมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้นร่วมกันด้วย¹⁰ อย่างไรก็ตาม งานที่ทำขึ้นจากการรับจ้าง ในกรณีของงานที่ทำขึ้นจากการรับจ้างจากนายจ้างหรือนุคคลอื่นใดที่เป็นผู้ว่าจ้างให้มีการทำงานนั้นขึ้นมาให้ถือว่า

¹⁰ The Copyright Law of 1976. Article 201 Ownership of copyright

(a) Initial Ownership.—Copyright in a work protected under this title vests initially in the author or authors of the work. The authors of a joint work are crowners of copyright in the work.

(b) Works Made for Hire.—In the case of a work made for hire, the employer or other person for whom the work was prepared is considered the author for purposes of this title, and, unless the parties have expressly agreed otherwise in a written instrument signed by them, owns all of the rights comprised in the copyright.

(c) Contributions to Collective Works.—Copyright in each separate contribution to a collective work is distinct from copyright in the collective work as a whole, and vests initially in the author of the contribution. In the absence of an express transfer of the copyright or of any rights under it, the owner of copyright in the collective work is presumed to have acquired only the privilege of reproducing and distributing the contribution as part of that particular collective work, any revision of that collective work, and any later collective work in the same series.

(d) Transfer of Ownership.—

(1) The ownership of a copyright may be transferred in whole or in part by any means of conveyance or by operation of law, and may be bequeathed by will or pass as personal property by the applicable laws of intestate succession.

(2) Any of the exclusive rights comprised in a copyright, including any subdivision of any of the rights specified by section 106, may be transferred as provided by clause (1) and owned separately. The owner of any particular exclusive right is entitled, to the extent of that right, to all of the protection and remedies accorded to the copyright owner by this title.

(e) Involuntary Transfer.—When an individual author's ownership of a copyright, or of any of the exclusive rights under a copyright, has not previously been transferred voluntarily by that individual author, no action by any governmental body or other official or organization purporting to seize, expropriate, transfer, or exercise rights of ownership with respect to the copyright, or any of the exclusive rights under a copyright, shall be given effect under this title, except as provided under title 11.

เป็นของผู้สร้างสรรค์งานนั้น เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นอย่างชัดแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร และลงลายมือชื่อไว้

งานที่ทำขึ้นจากการรับจ้าง หมายความว่า งานที่ทำขึ้น โดยถูกจ้างภายในขอบเขตของ การงานที่จ้าง หรืองานที่สั่งให้ทำขึ้นหรือว่าจ้างให้ทำขึ้นเป็นพิเศษสำหรับใช้ในสถานะที่เป็นส่วนหนึ่ง ของงานนั้น¹¹

นอกจากนี้ ลิขสิทธิ์ในงานที่รวบรวมขึ้นมานั้น แยกออกได้ต่างหากจากลิขสิทธิ์ในงาน แต่ละชิ้นที่รวมอยู่ในงานรวบรวมนั้น ให้สันนิษฐานว่าผู้รวบรวมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่ รวบรวมนั้นเท่านั้น¹²

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ตามกฎหมายลิขสิทธิ์พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติเรื่องการให้ความคุ้มครองและความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ใน งานภาพยนตร์ไว้อย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นกรณีของผู้สร้างสรรค์หรือผู้สร้างสรรค์ร่วม หรือในฐานะ นายจ้างหรือลูกจ้าง

2) อายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ได้บัญญัติอายุแห่งการ คุ้มครองงานภาพยนตร์ไว้ในมาตรา 302 ซึ่งกล่าวถึงระยะเวลาของลิขสิทธิ์ งานที่สร้างสรรค์ขึ้น ในวันที่หรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1978 ในบททั่วไป ลิขสิทธิ์ในงานที่สร้างสรรค์ขึ้นใน วันที่หรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1978 ให้มีอยู่ตั้งแต่วันที่ที่มีการสร้างสรรค์งานนั้นขึ้น และให้ มีอยู่ต่อไปเป็นระยะเวลาตลอดชีวิตของ ผู้สร้างสรรค์และอีก 70 ปี หลังจากผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต ยกเว้นเฉพาะกรณีที่ระบุไว้ในอนุมาตราอื่น¹³ เช่น นาย A สร้างสรรค์งานภาพยนตร์ขึ้นในปี ค.ศ. 2000

¹¹ The Copyright Law of 1976. Article 201.

¹² The Copyright Law of 1976. Article 201.

¹³ The Copyright Law of 1976. Article 302 Duration of copyright: Works created on or after January 1, 1978

(a) In General.—Copyright in a work created on or after January 1, 1978, subsists from its creation and, except as provided by the following subsections, endures for a term consisting of the life of the author and 70 years after the author's death.

(b) Joint Works.—In the case of a joint work prepared by two or more authors who did not work for hire, the copyright endures for a term consisting of the life of the last surviving author and 70 years after such last surviving author's death.

(c) Anonymous Works, Pseudonymous Works, and Works Made for Hire.—In the case of an anonymous work, a pseudonymous work, or a work made for hire, the copyright endures for a term of 95 years from the year of its first publication, or a term of 120 years from the year of its creation, whichever expires first.

งานดังกล่าวก็จะได้รับความคุ้มครองทันทีนับแต่ได้สร้างสรรค์และอยู่มีต่อไปตลอดชีวิตของนาย A และอีก 70 ปีภายหลังจากที่นาย A เสียชีวิตเป็นต้น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำในการสร้างภาพยนตร์ต่างๆ ออกจำหน่ายทั่วโลก จึงต้องใช้เงินทุนมหาศาลในการผลิตภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องและมีความเสี่ยงต่อผลตอบแทนที่จะได้รับกลับคืนมา พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 จึงให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองอายุในงานภาพยนตร์เป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างจะยาวนาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ เนื่องจากธุรกิจภาพยนตร์เป็นธุรกิจหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา

If, before the end of such term, the identity of one or more of the authors of an anonymous or pseudonymous work is revealed in the records of a registration made for that work under subsections (a) or (d) of section 408, or in the records provided by this subsection, the copyright in the work endures for the term specified by subsection (a) or (b), based on the life of the author or authors whose identity has been revealed. Any person having an interest in the copyright in an anonymous or pseudonymous work may at any time record, in records to be maintained by the Copyright Office for that purpose, a statement identifying one or more authors of the work; the statement shall also identify the person filing it, the nature of that person's interest, the source of the information recorded, and the particular work affected, and shall comply in form and content with requirements that the Register of Copyrights shall prescribe by regulation

(d) Records Relating to Death of Authors.—any person having an interest in a copyright may at any time record in the Copyright Office a statement of the date of death of the author of the copyrighted work, or a statement that the author is still living on a particular date. The statement shall identify the person filing it, the nature of that person's interest, and the source of the information recorded, and shall comply in form and content with requirements that the Register of Copyrights shall prescribe by regulation. The Register shall maintain current records of information relating to the death of authors of copyrighted works, based on such recorded statements and, to the extent the Register considers practicable, on data contained in any of the records of the Copyright Office or in other reference sources.

(e) Presumption as to Author's Death.—After a period of 95 years from the year of first publication of a work, or a period of 120 years from the year of its creation, whichever expires first, any person who obtains from the Copyright Office a certified report that the records provided by subsection (d) disclose nothing to indicate that the author of the work is living, or died less than 70 years before, is entitled to the benefit of a presumption that the author has been dead for at least 70 years. Reliance in good faith upon this presumption shall be a complete defense to any action for infringement under this title.

3) ข้อยกเว้นของการละเมิดลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในงานภาพยนตร์ไว้ใน มาตรา 106 ซึ่งกล่าวถึงสิทธิที่มีแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ที่จะกระทำหรืออนุญาตให้กระทำซ้ำซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ในลักษณะของการทำสำเนาหรือแผ่นบันทึกเสียง เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิที่จะจัดทำขึ้นซึ่งงานสืบเนื่อง โดยใช้งานอันมีลิขสิทธิ์เป็นพื้นฐานในการจัดทำ มีสิทธิที่จะจำหน่ายแจกสำเนาแผ่นบันทึกเสียงของงานอันมีลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชน ขาย หรือโอนกรรมสิทธิ์โดยวิธีอื่น หรือให้เช่า หรือให้ยืม

ในกรณีของงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม นาฏกรรม และงานการแสดง ศิลปกรรม แสดงท่าร้ายรำ การแสดงละครใบ้ และภาพยนตร์ และงานโสตทัศนวัสดุอื่นๆ มีสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวออกแสดงต่อสาธารณชนได้¹⁴

ตัวอย่างเช่น บริษัท เอ็ม พิคเจอร์ส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจจัดหาภาพยนตร์ต่างประเทศและลงทุนในบริษัทย่อยที่ทำธุรกิจสื่อภาพยนตร์ ด้านการจัดหาลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศเพื่อฉายผ่านโรงภาพยนตร์ชั้นนำของประเทศไทย พร้อมทั้งจำหน่ายลิขสิทธิ์ผ่านทางสื่อทีวี ในรูปแบบ Free TV และ Pay TV ตลอดจนสื่อทางด้าน Digital พร้อมทั้งการลงทุนในบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจผลิตภาพยนตร์ไทย และสื่อโฮมเอ็นเตอร์เทนเมนท์ กล่าวคือ จัดทำสื่อภาพยนตร์ในรูปแบบ ดีวีดี วีซีดี และบลู-เรย์ ซึ่งได้รับอนุญาตจากค่ายภาพยนตร์

---

¹⁴ The Copyright Law of 1976. Article 106 Exclusive rights in copyrighted works Subject to sections 107 through 122, the owner of copyright under this title has the exclusive rights to do and to authorize any of the following:

- (1) to reproduce the copyrighted work in copies or phonorecords;
- (2) to prepare derivative works based upon the copyrighted work;
- (3) to distribute copies or phonorecords of the copyrighted work to the public by sale or other transfer of ownership, or by rental, lease, or lending;
- (4) in the case of literary, musical, dramatic, and choreographic works, pantomimes, and motion pictures and other audiovisual works, to perform the copyrighted work publicly;
- (5) in the case of literary, musical, dramatic, and choreographic works, pantomimes, and pictorial, graphic, or sculptural works, including the individual images of a motion picture or other audiovisual work, to display the copyrighted work publicly; and
- (6) in the case of sound recordings, to perform the copyrighted work publicly by means of a digital audio transmission.

จากฮอลลีวูดเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ของบริษัทภาพยนตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกาในการดำเนินกิจการดังกล่าวได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีของงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม นาฏกรรม และงานการแสดง ศิลปกรรมกรรมแสดงท่าร้ายรำ การแสดงละครใบ้ และงานภาพเขียน งานภาพร่างเป็นเส้น หรืองาน ประติมากรรม รวมทั้งภาพต่างๆ แต่ละภาพของภาพยนตร์ และงาน โสตทัศนวัสดุอื่นๆ มีสิทธิ นำงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวออกโชว์โดยเปิดเผยต่อสาธารณชน¹⁵ เช่น กรณีตามตัวอย่างข้างต้น บริษัท เอ็ม พิคเจอร์ส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์เรื่อง Ironman เพื่อนำมาฉายในโรงภาพยนตร์ในประเทศไทย บริษัท เอ็ม พิคเจอร์ส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) จึงสามารถนำ หุ่น และรูปภาพของ Ironman ออกโฆษณาต่อสาธารณชนได้ เป็นต้น

4) บทกำหนดโทษ

The Copyright Act of 1976 กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์มีความผิดทั้งในคดีแพ่ง และคดีอาญา เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิร้องขอคุ้มครองชั่วคราว หรือฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือ ดำเนินการโดยประการอื่นตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 502)¹⁶

(1) ในคดีแพ่ง

เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิเรียกให้เยียวยาความเสียหายที่ตนได้รับอันเป็นค่าเสียหาย ตามความเป็นจริง และยังมีสิทธิเรียกค่าชดเชยโดยนำส่วนที่เป็นผลกำไรของผู้ทำละเมิดมาได้ด้วย หากว่าเจ้าของลิขสิทธิ์ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความเสียหายเช่นนั้น อีกทั้งยังเรียกค่าเสียหาย ตามกฎหมาย (Statutory Damages) ที่มีขึ้นก่อนที่ศาลจะพิพากษาคดีได้ตั้งแต่ 750 ดอลลาร์ แต่ไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ (มาตรา 504)¹⁷ นอกจากนั้น ก็ยังเรียกค่าธรรมเนียมศาลและค่าจ้าง

¹⁵ The Copyright Law of 1976. Article 106

¹⁶ The Copyright Law of 1976. Article 502 Remedies for infringement: Injunctions

(a) any court having jurisdiction of a civil action arising under this title may, subject to the provisions of section 1498 of title 28, grant temporary and final injunctions on such terms as it may deem reasonable to prevent or restrain infringement of a copyright.

(b) Any such injunction may be served anywhere in the United States on the person enjoined; it shall be operative throughout the United States and shall be enforceable, by proceedings in contempt or otherwise, by any United States court having jurisdiction of that person. The clerk of the court granting the injunction shall, when requested by any other court in which enforcement of the injunction is sought, transmit promptly to the other court a certified copy of all the papers in the case on file in such clerk's office.

¹⁷ The Copyright Law of 1976. Article 504 Remedies for infringement: Damages and profits

---

(a) In General.—Except as otherwise provided by this title, an infringer of copyright is liable for either—

(1) the copyright owner's actual damages and any additional profits of the infringer, as provided by subsection (b); or

(2) statutory damages, as provided by subsection (c).

(b) Actual Damages and Profits.—The copyright owner is entitled to recover the actual damages suffered by him or her as a result of the infringement, and any profits of the infringer that are attributable to the infringement and are not taken into account in computing the actual damages. In establishing the infringer's profits, the copyright owner is required to present proof only of the infringer's gross revenue, and the infringer is required to prove his or her deductible expenses and the elements of profit attributable to factors other than the copyrighted work.

(c) Statutory Damages.—

(1) Except as provided by clause (2) of this subsection, the copyright owner may elect, at any time before final judgment is rendered, to recover, instead of actual damages and profits, an award of statutory damages for all infringements involved in the action, with respect to any one work, for which any one infringer is liable individually, or for which any two or more infringers are liable jointly and severally, in a sum of not less than \$750 or more than \$30,000 as the court considers just. For the purposes of this subsection, all the parts of a compilation or derivative work constitute one work.

(2) In a case where the copyright owner sustains the burden of proving, and the court finds, that infringement was committed willfully, the court in its discretion may increase the award of statutory damages to a sum of not more than \$150,000. In a case where the infringer sustains the burden of proving, and the court finds, that such infringer was not aware and had no reason to believe that his or her acts constituted an infringement of copyright, the court in its discretion may reduce the award of statutory damages to a sum of not less than \$200. The court shall remit statutory damages in any case where an infringer believed and had reasonable grounds for believing that his or her use of the copyrighted work was a fair use under section 107, if the infringer was: (i) an employee or agent of a nonprofit educational institution, library, or archives acting within the scope of his or her employment who, or such institution, library, or archives itself, which infringed by reproducing the work in copies or phonorecords; or (ii) a public broadcasting entity which or a person who, as a regular part of the nonprofit activities of a public broadcasting entity (as defined in section 118(f)) infringed by performing a published nondramatic literary work or by reproducing a transmission program embodying a performance of such a work.

ทนายความที่ได้เสียไปเพราะการดำเนินคดีได้ด้วย (มาตรา 505)¹⁸ เช่น บริษัท ก. ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ของ บริษัท A โดยการทำซ้ำแผ่นดีวีดีเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเหตุให้ได้รับความเสียหาย บริษัท A สามารถฟ้องให้ บริษัท ก. รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งยังเรียกค่าเสียหายตามกฎหมาย ค่าธรรมเนียมศาลและค่าจ้างทนายความที่ บริษัท A ได้เสียไป อีกทั้งอาจมีความรับผิดชอบทางอาญา เป็นต้น

เจ้าของลิขสิทธิ์อาจร้องขอให้ยึดหรือทำลายงานรวมถึงกระบวนการผลิตอันละเมิดลิขสิทธิ์นั้น เช่น ให้ยึดเครื่องพิมพ์ แม่พิมพ์ ตัวควบคุม เทป ฟลิ้มหรืออื่นๆ (มาตรา 503) ศาลจะกำหนดค่าเสียหายให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ โดยคำนึงถึงการประเมินค่าตามมูลค่าทางการตลาดของงานลิขสิทธิ์ที่ถูกทำให้เสียหาย หรือถูกทำลายเพราะเหตุละเมิดและหากจำเป็นเจ้าของกิจการที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือใช้สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เป็นเวลานานถึงสามปี ศาลอาจกำหนดให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของค่าลิขสิทธิ์ได้ (มาตรา 504)¹⁹ เช่น จากกรณีตามตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น บริษัท A สามารถร้องขอให้ยึดหรือทำลาย เครื่องพิมพ์ และแผ่นดีวีดีละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวได้ หาก บริษัท ก. เป็นเจ้าของกิจการที่มีการละเมิดหรือใช้สินค้าละเมิดเป็นเวลาดังกล่าว บริษัท ก. อาจต้องชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า เป็นต้น

ทั้งนี้ กฎหมายให้อำนาจศาลในการออกคำสั่งเพื่อป้องกันหรือยับยั้งการทำละเมิดได้ด้วย หากว่าเจ้าของลิขสิทธิ์พิสูจน์ให้ศาลเห็นถึงความจำเป็น นอกจากนั้นหากพฤติกรรมละเมิดมีความเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ และน่าจะมีการทำละเมิดต่อไปได้ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งห้ามการใช้งานนั้นต่อไปได้ (มาตรา 504)²⁰

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการละเมิดลิขสิทธิ์โดยกำหนดมาตรการทางแพ่งในการเยียวยาความเสียหายที่ได้รับ เช่น มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย ค่าชดเชย ค่าเสียหายตามกฎหมาย รวมถึงค่าธรรมเนียมศาลและค่าจ้างทนายความด้วย

(2) ความรับผิดชอบทางอาญา

มาตรา 506 ของกฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 กำหนดให้การทำละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวทางการเงิน โดยในระยะเวลา 180 วัน ได้ทำซ้ำหรือจำหน่าย (รวมทั้งโดยทางอิเล็กทรอนิกส์)

¹⁸ สุมาลี วงษ์วิฑิต และคณะ. (2551). *โครงการวิจัยกฎหมายที่พึงประสงค์ในการคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 56.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

²⁰ The Copyright Law of 1976. Article 504.

ซึ่งสำนักงานภาพยนตร์เป็นจำนวนตั้งแต่หนึ่งชิ้นขึ้นไปซึ่งมีราคาขายปลีกมากกว่า 1,000 ดอลลาร์ จำหน่ายงานที่เตรียมไว้เพื่อการขายเชิงพาณิชย์ ด้วยการทำให้เข้าถึงสาธารณะได้โดยฝ่ายช่องทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยผู้หรือควรรู้ว่างานนั้นได้ตั้งใจทำขึ้นเพื่อการขาย มีความผิดทางอาญา ซึ่งต้องโทษปรับไม่เกิน 2,500 ดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องรับโทษหนักขึ้น หากเป็นการกระทำความผิดอาญาในงานสิ่งบันเทิงเสียงและภาพยนตร์ นอกจากนั้น ศาลยังมีอำนาจในการยึดหรือทำลายทรัพย์สินที่ทำขึ้น โดยการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ด้วย (มาตรา 506)²¹

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติโทษทางอาญาไว้ตามความร้ายแรงและความเสียหายที่เกิดขึ้นตามลำดับ และกฎหมายได้ให้อำนาจศาลในการยึดหรือทำลายทรัพย์สินที่ทำขึ้น โดยการละเมิดลิขสิทธิ์อีกด้วย

3.3 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ตามกฎหมายต่างประเทศในระบบ Civil law

ประเทศระบบซีวิลลอว์ส่วนใหญ่ใช้ระบบลิขสิทธิ์แบบสิทธิของผู้สร้างสรรค์ (The Author's Right System) ผู้เขียนจะมุ่งศึกษาเฉพาะกฎหมายลิขสิทธิ์ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วแต่อยู่ในทวีปเอเชียเช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป ดังนี้

---

²¹ The Copyright Law of 1976. Article 506 "by the reproduction or distribution, including by electronic means, during any 180-day period, of 1 or more copies or phonorecords of 1 or more copyrighted works, which have a total retail value of more than \$1,000;"

(c) Fraudulent Copyright Notice.—Any person who, with fraudulent intent, places on any article a notice of copyright or words of the same purport that such person knows to be false, or who, with fraudulent intent, publicly distributes or imports for public distribution any article bearing such notice or words that such person knows to be false, shall be fined not more than \$2,500.

(d) Fraudulent Removal of Copyright Notice.—any person who, with fraudulent intent, removes or alters any notice of copyright appearing on a copy of a copyrighted work shall be fined not more than \$2,500.

(e) False Representation.—any person who knowingly makes a false representation of a material fact in the application for copyright registration provided for by section 409, or in any written statement filed in connection with the application, shall be fined not more than \$2,500.

(f) Rights of Attribution and Integrity.—Nothing in this section applies to infringement of the rights conferred by section 106A (a).

3.3.1 ประเทศญี่ปุ่น

1) การให้ความคุ้มครองงานภาพยนตร์

กฎหมายลิขสิทธิ์ของญี่ปุ่นได้บัญญัติเรื่องการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ไว้ใน มาตรา 14 โดยผู้สร้างสรรค์ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้สร้างสรรค์งานชิ้นนั้น²² และใน มาตรา 2 ก็เช่นเดียวกันกับที่ผู้สร้างสรรค์งานไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลเพียงคนเดียว โดยที่สามารถมีผู้สร้างสรรค์งานหลายคนทำงานสร้างสรรค์ร่วมกัน หรือทำงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทำให้ในกรณีดังกล่าวจึงมีผู้สร้างสรรค์งานในจำนวนที่มากกว่า 1 คน ได้

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดคสิทธิของการเป็นผู้สร้างสรรค์งานโดยในฐานะพนักงานขององค์กรหนึ่ง ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นการสร้างสรรค์งานที่ได้รับการยกเว้น โดยให้ตกเป็นของพนักงานผู้มีสิทธิโดยชอบธรรมตามกฎหมายด้วยตามมาตรา 15²³

มาตรา 16 ได้กำหนดความเป็นผู้สร้างสรรค์ของงานภาพยนตร์ไว้โดยความเป็นผู้สร้างสรรค์งานภาพยนตร์เป็นของผู้ที่ผลิต ผู้ที่จัดการ ผู้ถ่ายทำภาพยนตร์ ผู้จัดทำศิลปะ มีสิทธิใน

²² Copyright law of Japan 1970. Article 14 (Presumption of authorship)

A person whose name or appellation (hereinafter referred to as "true name"), or whose widely known pen name, abbreviation or other substitute for his true name (hereinafter referred to as "pseudonym"), is indicated as the name of the author in the customary manner on the original of his work or when his work is offered to or made available to the public, shall be presumed to be the author of such work.

²³ Copyright law of Japan 1970. Article 15 (Authorship of a work made by an employee in the course of his duties)

(1) The authorship of a work (except a computer program work) which, on the initiative of a juridical person or other employer (hereinafter in this Article referred to as "juridical person, etc."), is made by an employee in the course of the performance of his duties in connection with the juridical person, etc.'s business and is made public by such juridical person, etc. as a work under its own name, shall be attributed to such juridical person, etc., unless otherwise stipulated by contract, work regulations or the like at the time of the making of the work.

(2) The authorship of a computer program work which, on the initiative of a juridical person, etc. is made by an employee in the course of his duties in connection with the juridical person, etc.'s business, shall be attributed to such juridical person, etc., unless otherwise stipulated by contract, work regulations or the like at the time of the making of the work.

งานที่สร้างสรรค์ขึ้นทั้งหมด ยกเว้นผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรม บทภาพยนตร์ เพลง หรืองานอื่นที่คัดแปลงหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในงานนั้น²⁴

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์คือผู้สร้างสรรค์หรือองค์กรผู้สร้างงานภาพยนตร์

2) อายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์

กฎหมายลิขสิทธิ์ของญี่ปุ่นได้บัญญัติเรื่องอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไว้ในมาตรา 52 (2) ว่าอายุเวลาของการคุ้มครองภายใต้ลิขสิทธิ์มีอายุประมาณ 50 ปี หลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานได้เสียชีวิตลง (ในกรณีของงานร่วม ให้มีระยะเวลา 50 ปี หลังจากผู้สร้างสรรค์ผลงานร่วมคนสุดท้ายที่ยังมีชีวิตได้เสียชีวิตลง)²⁵

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้งานบางประเภทเท่านั้นตามมาตรา 54 (1) ลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์มีอายุการคุ้มครองระยะเวลา 70 ปี หลังจากที่เผยแพร่ในงานภาพยนตร์หรือหลังจากที่สร้างสรรค์งานถ้าไม่ได้เผยแพร่ในงาน ภายใน 70 ปี หลังจากการสร้างสรรค์งานใน (2) เมื่อลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์หมดอายุแห่งการคุ้มครอง ลิขสิทธิ์ซึ่งอยู่ในงานดังกล่าวซึ่งถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงก็ไม่สามารถทำให้เกิดเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ขึ้นมาได้ ส่วนใน (3) ตามที่กล่าวใน 2 มาตราก่อนนี้ไม่ให้นำมาใช้กับลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์²⁶

²⁴ Copyright law of Japan 1970. The authorship of a cinematographic work shall be attributed to those who, by taking charge of producing, directing, filming, art direction, etc., have creatively contributed to the creation of such cinematographic work as a whole, excluding, however, authors of novels, [play/film] scripts, music or other works adapted or reproduced in such cinematographic work; provided, however, that the foregoing shall not apply where the provisions of the preceding Article are applicable

²⁵ Copyright law of Japan 1970. Article 51 (In general)

(1) The duration of a copyright shall begin at the time of the creation of the work.

(2) Unless otherwise provided in this Section, the copyright shall continue to subsist until the end of the fifty year period following the death of the author (or in the case of a work of joint authorship, following the death of the last surviving co-author; the same shall apply in paragraph (1) of the next Article).

²⁶ Copyright law of Japan 1970. Article 54 (Term of protection for cinematographic works)

(1) The copyright in a cinematographic work shall continue to subsist until the end of the seventy year period following the making public of the work, or if the work has not been made public within the seventy year period following its creation, then until the end of the seventy year period following the work's creation.

(2) When the copyright in a cinematographic work expires by reason of the expiration of its duration, the copyright in the original work [with respect to which said cinematographic work is a derivative work], as far

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดให้ งานภาพยนตร์ (Cinematographic Works) ให้ลิขสิทธิ์มีอายุ 70 ปี นับแต่วันที่ได้โฆษณาครั้งแรก

3) ข้อยกเว้นของการละเมิดลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่นได้บัญญัติเรื่องข้อยกเว้น การละเมิดลิขสิทธิ์ในงาน ภาพยนตร์ไว้ 4 เรื่องความเป็นเจ้าของในงานภาพยนตร์ ตามมาตรา 29

(1) ลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ตามมาตรา 15 (1) ซึ่งไม่รวมไปถึง (2) และ (3) จะเป็น ของผู้สร้างภาพยนตร์นั้นซึ่งก็คือผู้สร้างสรรค์งานอันมีส่วนในการสร้างสรรค์งานดังกล่าว²⁷

(2) ในกรณีของงานภาพยนตร์ซึ่งมีการบันทึกเสียงอย่างเดี่ยวโดยองค์กรบันทึกเสียง สำหรับใช้ในการถ่ายทอดเสียงสำหรับวัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดเสียงตามมาตรา 15 ซึ่งไม่เป็นไปตาม (1) สิทธิดังกล่าวในลิขสิทธิ์จะเป็นขององค์กรผู้สร้างงานภาพยนตร์

(3) ในกรณีของงานภาพยนตร์ซึ่งมีการกระจายเสียงอย่างเดี่ยวโดยองค์กรกระจายเสียง สำหรับใช้ในการถ่ายทอดเสียงสำหรับวัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดเสียงและตามมาตรา 15 ซึ่งไม่เป็นไปตาม (1) สิทธิดังกล่าวในลิขสิทธิ์จะเป็นขององค์กรผู้สร้างงานภาพยนตร์

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่นกำหนดให้ เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ที่จะกระทำหรืออนุญาตให้กระทำซ้ำซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ เช่น

as the exploitation of said cinematographic work is concerned, shall be deemed to also expire [at the time of the expiration of the copyright in said cinematographic work].

(3) The provisions of the preceding two Articles shall not apply to copyrights in cinematographic works.

²⁷ Copyright law of Japan 1970. Article 15 (Authorship of a work made by an employee in the course of his duties)

(1) The authorship of a work (except a computer program work) which, on the initiative of a juridical person or other employer (hereinafter in this Article referred to as "juridical person, etc."), is made by an employee in the course of the performance of his duties in connection with the juridical person, etc.'s business and is made public by such juridical person, etc. as a work under its own name, shall be attributed to such juridical person, etc., unless otherwise stipulated by contract, work regulations or the like at the time of the making of the work.

(2) The authorship of a computer program work which, on the initiative of a juridical person, etc. is made by an employee in the course of his duties in connection with the juridical person, etc.'s business, shall be attributed to such juridical person, etc., unless otherwise stipulated by contract, work regulations or the like at the time of the making of the work.

บริษัท พระนครฟิล์ม จำกัด ได้รับอนุญาตให้ทำซ้ำขึ้นซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์จากบริษัทสร้างภาพยนตร์ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ จึงไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

4) บทกำหนดโทษ

กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งคดีทางแพ่งและทางอาญาได้

(1) ในคดีแพ่ง

เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว และมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายโดยพิสูจน์ถึงการสูญเสียบอดขาย ประมาณการยอดขาย และรายได้จากการขายของผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ รวมทั้งมีสิทธิร้องขอให้ระงับการกระทำอันเป็นละเมิดได้ นอกจากนี้ เจ้าของลิขสิทธิ์ยังมีสิทธิเรียกร้องให้ชื้อเสียหายของตนกลับคืนมาติดังเดิมด้วยการเรียกให้ผู้ทำละเมิดกระทำการชื้อกลับโดยประกาศให้สาธารณชนรับทราบด้วยได้²⁸

เช่น นาย ก. ทำซ้ำงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก บริษัท A ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ทำให้ได้รับความเสียหาย 300,000 บาท บริษัท A จึงมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าวรวมทั้งเรียกร้องให้ชื้อเสียหายของตนกลับคืนมาติดังเดิมด้วยการเรียกให้ นาย ก. กระทำการชื้อกลับ เป็นต้น

(2) ในคดีอาญา

กฎหมายกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์มีโทษจำคุกและโทษปรับและโทษสูงสุดที่กฎหมายกำหนดไว้ คือระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 3 ล้านบาท²⁹

ทั้งนี้ กฎหมายได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่ยอมความได้และยอมความไม่ได้ หากเป็นความผิดที่ยอมความได้ กฎหมายจะกำหนดให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ก่อนพนักงานอัยการจึงจะดำเนินคดีต่อไปได้ แต่หากเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ พนักงานอัยการสามารถดำเนินคดีได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการร้องทุกข์ เช่น กรณีที่มีการละเมิดกรรมสิทธิ์ในงานที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายไปแล้ว เป็นต้น

²⁸ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2555). *กฎหมายลิขสิทธิ์ ญี่ปุ่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=694&Itemid=600. [2556, 16 พฤษภาคม].

²⁹ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2555). *กฎหมายลิขสิทธิ์ ญี่ปุ่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=694&Itemid=600. [2556, 16 พฤษภาคม].

ทั้งนี้เมื่อปรากฏว่า มีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้น ยังกำหนดให้อำนาจหน้าที่การกระทำของเจ้าหน้าที่ศุลกากรต่อสินค้าที่มีการละเมิด โดยกำหนดให้สินค้าที่ได้ยึดไว้จะถูกนำไปทำลายหลังจากผู้นำเข้า/ผู้ส่งออกชำระเงินค่าปรับ³⁰

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ตามกฎหมายประเศญี่ปุ่นนั้นเมื่อปรากฏว่า มีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้น เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถใช้มาตรการทางแพ่งทางอาญา โดยการขอคุ้มครองชั่วคราว เรียกร้องค่าเสียหาย หรือมีโทษจำคุกและโทษปรับในทางอาญา หรือดำเนินการโดยประการอื่นตามที่ระบุไว้ในกฎหมายแล้ว อีกทั้งยังกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่โดยกำหนดให้สินค้าที่ได้ยึดไว้จะถูกนำไปทำลายได้

3.4 การคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

กฎหมายลิขสิทธิ์ไทยได้นำหลักการในเรื่องการคุ้มครองงานภาพยนตร์มาบัญญัติไว้ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของตนเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ อันเป็นผลมาจากการอนุวัติการกฎหมายให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ไทยได้เข้ามาเป็นภาคีสมาชิก ซึ่งอาจสรุปสาระสำคัญของ การคุ้มครองงานภาพยนตร์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ไทยเป็นลำดับไปได้ ดังนี้

3.4.1 การให้ความคุ้มครองงานภาพยนตร์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ให้ความหมายของภาพยนตร์ไว้ดังนี้ มาตรา 4 นิยามคำว่า งานภาพยนตร์ หมายความว่า “โสตทัศนวัสดุ อันประกอบด้วยลำดับของภาพซึ่งสามารถนำออกฉายต่อเนื่องได้อย่างภาพยนตร์หรือสามารถบันทึกลงบนวัสดุอื่น เพื่อนำออกฉายต่อเนื่องได้อย่างภาพยนตร์ และให้หมายความรวมถึงเสียงประกอบภาพยนตร์นั้นด้วย ถ้ามี”³¹

งานภาพยนตร์จึงจัดเป็นงานโสตทัศนวัสดุอย่างหนึ่ง แต่มีลักษณะเป็นภาพที่เคลื่อนไหวหรือบันทึกลงบนแผ่นฟิล์มเพื่อนำออกฉายอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานโสตทัศนวัสดุกฎหมายให้คำนิยามไว้ หมายความว่า “งานอันประกอบด้วยลำดับของภาพโดยบันทึกลงในวัสดุ ไม่ว่าจะมิลักษณะอย่างใด อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการใช้วัสดุนั้น และให้หมายความรวมถึงเสียงประกอบงานนั้นด้วย ถ้ามี” งานโสตทัศนวัสดุนี้เป็นงานที่ปรากฏด้วยการเห็นหรือทั้งเห็นและได้ยินด้วยการลำดับของภาพหรือทั้งภาพและเสียงซึ่งบันทึกไว้สิ่งที่สามารถ

³⁰ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2555). *กฎหมายลิขสิทธิ์ ญี่ปุ่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=694&Itemid=600. [2556, 16 พฤษภาคม].

³¹ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537. มาตรา 4.

นำออกเล่นซ้ำได้ด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์สไลด์ ประกอบเสียง หรือสไลด์มัลติวิชชั่น เป็นต้น

ในงานภาพยนตร์นอกจากจะจัดเป็นงาน โสตทัศนวัสดุแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องกับงาน ลิขสิทธิ์ประเภทต่างๆ ขึ้นอยู่กับการนำงานภาพยนตร์มาใช้ในรูปแบบใด เช่น หากนำมาบันทึก ลงในสิ่งบันทึกเสียง ก็จะเกี่ยวข้องกับงานบันทึกเสียง³² หากนำออกสู่สาธารณะ โดยการแพร่เสียง แพร่ภาพก็จะเกี่ยวข้องกับงานแพร่เสียงแพร่ภาพ³³ ด้วย ดังนั้นการกระทำความผิดฐานละเมิด ลิขสิทธิ์ในงานหนึ่ง อาจรวมเป็นละเมิดลิขสิทธิ์ในงานอื่นได้อีก เช่น ลิขสิทธิ์ของเพลงประกอบ ภาพยนตร์ ลิขสิทธิ์ของบทภาพยนตร์ ลิขสิทธิ์ของงานศิลปกรรมอื่นๆ ที่จะมาประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดเป็นงานภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การกระทำที่ถือว่าเป็นการ ละเมิดในงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทต่างๆ ไว้ในมาตรา 27-31 และกำหนดข้อยกเว้นการละเมิด ลิขสิทธิ์ไว้ในมาตรา 32-43 สรุปได้ ดังนี้

การละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แยกได้เป็น 2 กรณี

กรณีแรก การละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง

กล่าวคือ ผู้กระทำเป็นผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ต่องานอันมีลิขสิทธิ์โดยตรง ได้แก่ การนำงาน อันมีลิขสิทธิ์มาทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 27 และกฎหมายได้กำหนดการกระทำละเมิดเฉพาะทางไว้ เช่น

³² งานสิ่งบันทึกเสียง หมายความว่า “งานอันประกอบด้วยลำดับของภาพของเสียงดนตรี เสียง การแสดง หรือเสียง อื่นใด โดยบันทึกลงในวัสดุไม่ว่าจะมีลักษณะใดๆ อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็น สำหรับการใช้วัสดุนั้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความรวมถึงเสียงประกอบภาพยนตร์หรือโสตทัศนวัสดุอย่างอื่น” ปัจจุบันมีงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเสียงมาบันทึกเพื่อจำหน่ายเป็นจำนวนมาก วัสดุที่ใช้บันทึกเสียงลงไป ได้แก่ เทป คาสเซ็ท (Cassette Tape) แผ่นคอมแพคดิสก์ (Compact Disk) งานเสียง (Gramophone Record) ฯลฯ เป็นต้น.

³³ งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หมายความว่า “งานที่นำออกสู่สาธารณชนโดยการแพร่เสียงทางวิทยุกระจายเสียง การ แพร่เสียงและหรือภาพทางวิทยุโทรทัศน์หรือโดยวิธีการอย่างอื่นอันคล้ายคลึงกัน” งานประเภทนี้เป็นการนำงาน สร้างสรรค์ประเภทต่างๆ ที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 6 ออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน ในการเผยแพร่นั้นอาจ เป็นทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือวิธีอื่นซึ่งปัจจุบัน ได้แก่ ระบบเคเบิลทีวี ด้วย ข้อสังเกตคือการนำงานออกเผยแพร่ นี้ งานนั้นๆ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน เช่น การนำงานดนตรีออกอากาศ เป็นต้น.

1) นำงาน โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์มาทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับ หรือสำเนา งาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์³⁴

2) นำงานแพร่เสียงแพร่ภาพมาจัดทำ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน จัดทำแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงานแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในทางการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์³⁵

3) นำงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาทำซ้ำ ดัดแปลง ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนา งาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3826/2545 การกระทำของจำเลยแม้จะเป็นเรื่องที่ละเมิดลิขสิทธิ์ในประเทศ แต่ก็มีผลกระทบกระเทือนต่อความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายในด้านทรัพย์สินทางปัญญาของชาติต่อประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เพราะกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติโดยตรงประกอบกับจำนวนเครื่องจักรผลิตแผ่นซีดีแผ่นแม่พิมพ์ซีดี (แผ่นแสดมเปอร์) และจำนวนแผ่นซีดีที่ได้ผลิตไว้แล้วมีจำนวนมาก ศาลใช้ดุลพินิจลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอกการลงโทษให้แก่จำเลยนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งรูปคดีแล้ว³⁶

³⁴ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537. มาตรา 28 การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียงอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ทั้งนี้ ไม่ว่าในส่วนที่เป็นเสียงและหรือภาพ ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำความดังต่อไปนี้

- (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (3) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานดังกล่าว.

³⁵ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537. มาตรา 29 การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานแพร่เสียงแพร่ภาพอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำความดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำโสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
- (2) แพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
- (3) จัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงานแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในทางการค้า.

³⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3826/2545.

โจทก์บรรยายฟ้องแต่เพียงว่า จำเลยกับพวกร่วมกันละเมิดลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมซึ่งเกี่ยวกับภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียงซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย ด้วยการนำภาพของศิลปินและภาพในภาพยนตร์ต่างๆ มาทำซ้ำ พิมพ์ลงบนแผ่นฟิล์มและแผ่นสกรีนเพื่อนำไปใช้เป็นแม่พิมพ์โดยใช้วิธีการทางการพิมพ์ทำซ้ำให้ปรากฏลงแผ่นซีดี ซึ่งจำเลยกับพวกรู้อยู่แล้วว่างานศิลปกรรมดังกล่าวเป็นงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายและโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เสียหายเท่านั้นแต่ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าการกระทำของจำเลยเป็นการกระทำเพื่อการค้า การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มาตรา 28 (1) และมาตรา 69 วรรคหนึ่งมิใช่วรรคสอง

กรณีที่สอง การละเมิดลิขสิทธิ์โดยทางอ้อม

กล่าวคือ การกระทำของผู้ใดที่รู้หรือควรรู้ว่ามีงานอันละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นอยู่ แต่ได้ขายมีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร กับงานนั้นเพื่อหากำไรให้ถือว่าผู้นั้นละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยตามมาตรา 31 เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 564/2546 โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายอันเป็นการกระทำเพื่อแสวงหากำไรในทางการค้า และขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มาตรา 31 และ มาตรา 70 เท่ากับโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามมาตรา 70 วรรคสองอยู่ในตัวแล้ว โจทก์หาจำต้องระบุนวกรของบทมาตราดังกล่าวมาในคำขอท้ายฟ้องด้วยไม่ เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลที่จะต้องพิพากษาปรับบทลงโทษจำเลยตามวรรคในมาตรานั้นๆ ให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ตามคำฟ้องและคำรับสารภาพของจำเลย³⁷

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยนำออกให้เช่าซึ่งม้วนภาพยนตร์วีดีโอเทปที่มีผู้ทำซ้ำโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย และขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มาตรา 31 และมาตรา 70 ซึ่งความผิดดังกล่าวหาได้มีองค์ประกอบความผิดว่า ผู้กระทำผิดจะต้องเป็นผู้ทำซ้ำซึ่งม้วนวีดีโอเทปของกลางด้วยหรือไม่ อีกทั้งโจทก์มิได้มีคำขอให้ลงโทษจำเลยฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น โดยเป็นผู้ทำซ้ำซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามมาตรา 27 (1) และมาตรา 69 ซึ่งเป็นความผิดคนละอย่างกันมาด้วย ดังนั้น โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องว่าจำเลยเป็นผู้ทำซ้ำซึ่งม้วนภาพยนตร์วีดีโอเทปของกลางซึ่งเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพว่าได้กระทำผิดตามที่โจทก์ฟ้องศาลก็ลงโทษจำเลยตามฟ้องได้

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การละเมิดลิขสิทธิ์ คือ การกระทำโดยบุคคลอื่นนอกจากเจ้าของลิขสิทธิ์อันเกี่ยวกับงานลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ การกระทำ

³⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 564/2546.

ที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์จึง ได้แก่ การกระทำที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำได้ ซึ่งความหมายว่าผู้อื่น ไม่มีสิทธิกระทำนั้นเอง เมื่อผู้อื่นกระทำ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ย่อมเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์และเจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิห้าม การกระทำเช่นนั้นและเรียกร้องให้ชดใช้ความเสียหายได้ ซึ่งกฎหมายได้แบ่งเป็นประเภทของการ ละเมิดลิขสิทธิ์โดยทางตรงและการละเมิดลิขสิทธิ์โดยทางอ้อม ดังกล่าวข้างต้น

3.4.2 อายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์

บทบัญญัติมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอายุแห่งการคุ้มครอง ลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพไว้ ห้าสิบปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณาในงานเหล่านั้นในระหว่างระยะเวลา ดังกล่าว ก็ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณางานนั้นเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ แม้ว่างาน ประเภทที่กล่าวมานี้ จะเป็นงานที่มีผู้สร้างสรรค์ร่วม หรือผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคลก็ตาม ต้อง เป็นไปตามอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ใน มาตรา 21 กำหนดไว้ ไม่อาจนำหลักเกณฑ์ใน มาตรา 19 มาใช้บังคับแต่ประการใด เนื่องจาก มาตรา 19 กำหนดให้บทบัญญัติใน มาตรา 19 ต้องอยู่ภายใต้ บังคับมาตรา 21 และมาตรา 22 ดังนั้น มาตรา 21 จึงเป็นบทบัญญัติยกเว้นหลักทั่วไปใน มาตรา 19³⁸ เช่น นาย ก. เป็นผู้สร้างสรรค์งานภาพยนตร์ขึ้นในปี พ.ศ. 2550 งานดังกล่าวก็จะมีอายุการคุ้มครอง ห้าสิบปีนับแต่ปี พ.ศ. 2550 แต่ถ้า นาย ก. ได้โฆษณางานดังกล่าวในปี พ.ศ. 2552 งานดังกล่าวก็จะมี อายุการคุ้มครองห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณา คือ นับแต่ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้น

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2572/2548 จำนวนที่ 1 ได้รับอนุญาตจากโจทก์ตามสัญญา ให้ใช้ลิขสิทธิ์ให้นางานวรรณกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์เรื่อง ฝึเสื้อและดอกไม้ ไปสร้างเป็น ภาพยนตร์ภายใน 5 ปี นับแต่วันทำสัญญาดังกล่าว และจำนวนที่ 1 ได้นำงานวรรณกรรมนั้นไปสร้าง เป็นภาพยนตร์เรื่อง ฝึเสื้อและดอกไม้เมื่อปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นการสร้างภาพยนตร์ภายใน 5 ปี นับแต่ วันทำสัญญาดังกล่าวในปี พ.ศ. 2527 แสดงว่าจำนวนที่ 1 ได้ปฏิบัติถูกต้องตามสัญญาอนุญาตให้ใช้ ลิขสิทธิ์ที่ได้ทำไว้กับโจทก์ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมนั้นแล้ว

จำนวนที่ 1 นำงานวรรณกรรมของโจทก์มาสร้างเป็นภาพยนตร์ เป็นการดัดแปลงงานอันมี ลิขสิทธิ์โดยได้รับอนุญาตจาก โจทก์ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ จำนวนที่ 1 จึงมีลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ เรื่อง ฝึเสื้อและดอกไม้ที่ได้ดัดแปลงขึ้น จำนวนที่ 1 ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะทำซ้ำ หรือดัดแปลง หรือนำออกโฆษณาซึ่งงานภาพยนตร์ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานภาพยนตร์นั้น ให้ประโยชน์ อันเกิดจากลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์นั้นแก่ผู้อื่น และอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในการทำซ้ำหรือ ดัดแปลงหรือนำออกโฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานภาพยนตร์นั้นตามมาตรา 13 แห่ง

³⁸ ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2548). *กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม. หน้า 72.

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521 ทันทีที่สร้างสรรค์งานภาพยนตร์นั้นเสร็จ และมีสิทธิแต่ผู้เดียว ในการให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาภาพยนตร์นั้นเพิ่มขึ้นอีกตามมาตรา 15 (3) และมาตรา 78 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2538 อันเป็นวันที่ พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ใช้บังคับ โดยมีอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์เป็นเวลา 50 ปี นับแต่ปี พ.ศ. 2528 อันเป็นปีที่จำเลยที่ 1 ได้สร้างสรรค์งานภาพยนตร์นั้นขึ้นตาม พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 มาตรา 18 ประกอบมาตรา 16 วรรคท้าย

อย่างไรก็ตาม สิทธิที่จำเลยที่ 1 มี นั้น ต้องไม่กระทบกระเทือนสิทธิของโจทก์ผู้เป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในงานวรรณกรรมเรื่อง ผีเสื้อและดอกไม้ เดิมที่ถูกดัดแปลงนั้นตามมาตรา 9 แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่จำเลยที่ 1 ดัดแปลง วรรณกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ และสิทธิแต่ผู้เดียวของโจทก์ในงานวรรณกรรมคงมีอยู่ตลอด อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมของโจทก์ซึ่งมีอยู่ตลอดชีวิตของโจทก์ผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีก 30 ปีนับแต่โจทก์ถึงแก่ความตาย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและ ศิลปกรรม พ.ศ. 2474 มาตรา 5 (ข) และมาตรา 14 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ใน ขณะที่โจทก์สร้างสรรค์งานวรรณกรรมเรื่อง ผีเสื้อและดอกไม้ โดยโจทก์ไม่มีลิขสิทธิ์ในงาน ภาพยนตร์ เพราะเป็นงานอันเป็นลิขสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ดัดแปลงงานวรรณกรรมอันมี ลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยได้รับอนุญาตจากโจทก์ ดังนั้น จำเลยที่ 1 จึงมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำซ้ำหรือ ดัดแปลงงานภาพยนตร์มีลิขสิทธิ์เรื่องผีเสื้อและดอกไม้ เป็นงานในรูปแบบใดก็ได้ อันเป็นสิทธิที่ จำเลยที่ 1 ได้มาโดยผลของกฎหมาย แม้นในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 จะระบุให้จำเลยที่ 1 สามารถนำภาพยนตร์ที่สร้างไว้ออกทำซ้ำและเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ได้ โดย ไม่ได้ระบุถึงการทำในรูปแบบวีดีโอซีดี ก็ไม่ทำให้สิทธิแต่ผู้เดียวของจำเลยที่ 1 ในการทำซ้ำหรือ ดัดแปลงภาพยนตร์ดังกล่าว อันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของคนที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและ ได้มาโดยผลของกฎหมายนั้นเสียไป เพราะ โจทก์มีสิทธิที่จะกำหนดเงื่อนไขในสัญญาอนุญาตให้ใช้ ลิขสิทธิ์ของตนได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานวรรณกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของตนเท่านั้น ดังนั้นการที่ จำเลยที่ 1 อนุญาตให้บริษัทจำเลยที่ 7 นำภาพยนตร์เรื่อง ผีเสื้อและดอกไม้อันมีลิขสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 ไปทำซ้ำและนำออกจำหน่ายในวัสดุรูปแบบวีดีโอซีดีจึงไม่ใช่การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งาน วรรณกรรมเรื่องผีเสื้อและดอกไม้ซึ่ง โจทก์มีลิขสิทธิ์ จึงไม่เป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ในงาน วรรณกรรมของโจทก์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบ มาตรา 27 (1) และมาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (1)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ลิขสิทธิ์จัดเป็นสิทธิที่ต้องกำหนดเวลาไว้ให้ได้รับความ คุ้มครองในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์และสังคม

เจ้าของลิขสิทธิ์จะได้รับผลประโยชน์จากงานของตนตลอดชั่วอายุการคุ้มครอง และหลังจากนั้นงานที่มีลิขสิทธิ์จะต้องตกเป็นสมบัติสาธารณะที่สังคมจะต้องได้รับผลประโยชน์จากงานนั้น

3.4.3 ข้อยกเว้นของการละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ใน มาตรา 32 เป็นข้อยกเว้นทั่วไปและถือเป็นการใช้ลิขสิทธิ์โดยชอบธรรม ไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่น และไม่เป็นการขัดต่อการแสวงหาประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์จนเกินสมควร ถ้ามีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้แก่งานอันมีลิขสิทธิ์ก็ไม่ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์³⁹ ได้แก่

1) วิจัยหรือศึกษางานนั้น อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร เช่น การทำสำเนางานวรรณกรรมอันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น เพื่อนำไปใช้อ่านหรือใช้ประกอบการเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ย่อมเป็นการกระทำที่อยู่ในความหมายของการวิจัยหรือศึกษางานนั้น ตามมาตรา 32 วรรคสอง (1)

2) ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท เช่น นาย ก. ซื้อแผ่นบันทึกภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์มาเพื่อรับชม ต่อมา นาย ก. เกรงว่าแผ่นบันทึกดังกล่าวจะเกิดความเสียหายจากการใช้งาน นาย ก. จึงทำซ้ำงานดังกล่าวไว้จำนวน 1 แผ่นเพื่อใช้รับชมภาพยนตร์สำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัวเพื่อทดแทนแผ่นบันทึกภาพยนตร์แผ่นเดิมหากเกิดชำรุดใช้การไม่ได้ เป็นต้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2572/2548 “โจทก์จัดทำหนังสือชื่อผลไม้ชุดที่ 1 แล้วยังพิมพ์งานปฏิทินชุดผลไม้ให้แก่ลูกค้าต่างประเทศ การที่จำเลยที่ 2 นำไปดัดแปลงยอมทำให้โจทก์ขาดรายได้ การที่จำเลยที่ 2 แจกจ่ายให้ลูกค้าแม้จะมีได้ขายก็ก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่โจทก์และมีใช่เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลในครอบครัวและไม่เข้าข้อยกเว้นกรณีอื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 32 วรรคสอง ทั้งยังขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ตามมาตรา 32 วรรคแรก การกระทำของจำเลยที่ 2 จึงเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ตามมาตรา 27 (1)”⁴⁰

3) ดิชม วิจารณ์ หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น

4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชน โดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น

³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 105.

⁴⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2572/2548.

5) ทำซ้ำ คัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย หรือในรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว

6) ทำซ้ำ คัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏโดยผู้สอน เพื่อประโยชน์ในการสอนของตน อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร

7) ทำซ้ำ คัดแปลงบางส่วนของงาน หรือคัดลอกหรือทำบทสรุปโดยผู้สอนหรือสถาบันการศึกษา เพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่ผู้เรียนในชั้นเรียนหรือในสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อหากำไร

8) นำงานนั้นมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการถามและการตอบในการสอบ

กรณีงานภาพยนตร์ตามมาตรา 42 ยกเว้นสำหรับงานลิขสิทธิ์ในภาพยนตร์ เมื่ออายุการคุ้มครองได้สิ้นสุดลงแล้ว มิให้ถือว่าการนำภาพยนตร์มาเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานที่ใช้ในการจัดภาพยนตร์นั้น⁴¹ ในกรณีนี้ คือ การสร้างภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจมีงานสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ รวมอยู่จึงมิให้ถือว่าการแพร่ภาพในภาพยนตร์นั้นเป็นการละเมิดในงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9435/2554 คำพิพากษาถึงที่สุดของศาลฎีกาซึ่งคู่ความนำสืบกล่าวอ้างรับกันว่ามี การดำเนินคดีดังกล่าวจนกระทั่งศาลฎีกามีคำพิพากษานั้น ย่อมต้องฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวได้ โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า โจทก์เป็นผู้สร้างสรรค์และเจ้าของลิขสิทธิ์ตัวละครอุตุตราแมนมิลเลนเนียม และยังได้รับโอนสิทธิผลงานอุตุตราแมนตามข้อตกลงมอบสิทธิ แต่ข้อเท็จจริงดังกล่าวที่โจทก์กล่าวอ้างเพื่ออาศัยเป็นเหตุฟ้องจำเลยทั้งสอง ได้ยุติไปตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลฎีกาว่า โจทก์มิใช่ผู้สร้างสรรค์ผลงานอุตุตราแมนตั้งแต่เริ่มแรก และข้อตกลงมอบสิทธิเป็นเอกสารปลอมทั้งฉบับ กรณีย่อมต้องถือว่าโจทก์อ้างสิทธิโดยแอบอ้างการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์และใช้เอกสารสิทธิปลอมโดยไม่สุจริต โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย และไม่มีอำนาจฟ้องมาตั้งแต่แรก แม้ข้อเท็จจริงนี้จะปรากฏขึ้นในชั้นพิจารณาของศาลฎีกา แต่เรื่องอำนาจฟ้องเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นกล่าวอ้างมาตั้งแต่ต้น ศาลฎีกาก็เห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

⁴¹ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537. มาตรา 42 ในกรณีที่อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในภาพยนตร์ใดสิ้นสุดลงแล้ว มิให้ถือว่าการนำภาพยนตร์นั้นเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ สิ่งบันทึกเสียงหรืองานที่ใช้จัดทำภาพยนตร์นั้น.

“ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติในชั้นฎีกาว่า ก่อนเกิดเหตุคดีนี้ บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด นิติบุคคลสัญชาติญี่ปุ่น ซึ่งจำเลยทั้งสองนำสืบว่า เป็นผู้มอบอำนาจให้ จำเลยทั้งสองเป็นตัวแทนของบริษัทดังกล่าวในประเทศไทยกับ โจทก์ มีคดีความพิพาทกันในศาลทั้ง ที่ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย เกี่ยวกับสิทธิในผลงานอุลตราแมนในประเทศไทย บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด ฟ้องโจทก์คดีนี้กับพวกรวม 4 คน เป็นจำเลยโดยโจทก์เป็นจำเลยที่ 2 ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางให้รับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและทางอาญา กล่าวหาว่าโจทก์กับพวกละเมิดลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตราแมนของตน โจทก์ให้การปฏิเสธและฟ้องแย้ง เรียกค่าเสียหายจากบริษัทดังกล่าว โดยอ้างว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิในผลงานอุลตราแมนที่พิพาทกัน ตามข้อตกลงมอบสิทธิ ซึ่ง บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด อ้างว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอม วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมี คำพิพากษาวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อตกลงมอบสิทธิว่าเป็นสัญญาที่ นายโน โบรุ ซีบูราญา กรรมการผู้มี อำนาจของ บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด ทำให้แก่โจทก์จริง ไม่ได้เป็นเอกสารปลอม โจทก์ จึงเป็นผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ทุกประการ พิพากษายกฟ้อง บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด ทั้งคดี แพ่งและคดีอาญา กบให้บริษัทดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายตามฟ้องแย้งแก่โจทก์เป็นเงิน 12,000,000 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด และ โจทก์ต่างอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ต่อศาลฎีกา ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาในคดีดังกล่าวก็เกิดเหตุคดีนี้ขึ้น และระหว่างการ พิจารณาของศาลฎีกาในคดีนี้

ศาลฎีกาในคดีหลักดังกล่าวได้มีคำพิพากษาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7457/2550 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ซึ่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้อ่าน คำพิพากษาให้คู่ความฟังเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 วินิจฉัยฟ้องข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ ยุติในคดีดังกล่าว 2 ประการว่า ประการแรก บริษัทซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด เป็นผู้สร้างสรรค์ งานภาพยนตร์และงานศิลปะยุคอุลตราแมนหรือยอดมนุษย์ และนำออกโฆษณาเผยแพร่ เป็นครั้งแรกที่ประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2509 และในปีอื่นๆ ในประเทศญี่ปุ่นสืบเนื่องกันมา บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด จึงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตราแมนตามฟ้อง ซึ่งได้รับความ คู่คุ้มครองตามกฎหมายไทย เพราะประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นต่างก็เป็นภาคีของอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์อนุสัญญาเดียวกันและขณะเกิดเหตุคดีดังกล่าวยังอยู่ใน อายุการคุ้มครองสิทธิ โจทก์ (จำเลยที่ 2 ในคดีดังกล่าว) ไม่ได้ลงทุนลงแรงหรือมีส่วนร่วมทำหรือ ร่วมก่อให้เกิดผลงานอุลตราแมน

คดีจึงฟังไม่ได้ว่าโจทก์ได้ร่วมกับ บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด สร้างสรรค์ผลงาน อุลตราแมนตั้งแต่เริ่มแรก และประการที่สอง สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นเอกสารปลอมทั้งฉบับ

โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะแสวงหาประโยชน์ใดๆ จากผลงานอุลตราแมนตามเอกสารฉบับนี้ได้ เห็นว่า เนื่องจากเป็นคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลฎีกา ซึ่งคู่ความนำสืบกล่าวอ้างรับกันว่ามีการดำเนินคดีดังกล่าวจนกระทั่งศาลฎีกามีคำพิพากษานั้น ย่อมต้องฟังข้อเท็จจริงทั้งสองประการเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวได้ โจทก์ฟ้องคดีนี้ว่าโจทก์เป็นผู้สร้างสรรค์และเจ้าของลิขสิทธิ์ตัวละครอุลตราแมนมิลเลนเนียม และได้เผยแพร่โฆษณางานดังกล่าวเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2544 ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน และโจทก์นำสืบว่า นอกจากโจทก์เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานอุลตราแมนร่วมกับ บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด แล้ว โจทก์ยังได้รับโอนสิทธิผลงานอุลตราแมนทั่วโลก ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นจาก บริษัท ซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด โดยไม่จำกัดเวลาตามข้อตกลงมอบสิทธิ จากบริษัทดังกล่าวอีกด้วย แต่ข้อเท็จจริงทั้งสองประการดังกล่าวที่โจทก์กล่าวอ้างเพื่ออาศัยเป็นเหตุฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ได้ยุติไปตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลฎีกาตามที่ได้วินิจฉัยมาแล้วว่า โจทก์มิใช่ผู้สร้างสรรค์ผลงานอุลตราแมนตั้งแต่เริ่มแรก และข้อตกลงมอบสิทธิเป็นเอกสารปลอมทั้งฉบับ กรณีย่อมต้องถือว่าโจทก์อ้างสิทธิโดยแอบอ้างการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์และใช้เอกสารสิทธิปลอมโดยไม่สุจริต โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิคินัย และไม่มีอำนาจฟ้องมาตั้งแต่แรก

แม้ข้อเท็จจริงนี้จะปรากฏขึ้นในชั้นพิจารณาของศาลฎีกา แต่เรื่องอำนาจฟ้องเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นกล่าวอ้างมาตั้งแต่ต้น ศาลฎีกาก็เห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา 225 กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในเนื้อหาตามที่โจทก์ฎีกาอีกว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์หรือไม่ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกฟ้องโจทก์โดยวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาทเพราะได้กระทำการโดยสุจริตเพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม จึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 (1) ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เมื่องานภาพยนตร์สิ้นอายุการคุ้มครองแล้ว การเผยแพร่ภาพยนตร์จึงไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์และรวมถึงงานอื่นที่อยู่ในภาพยนตรนั้นด้วย

3.4.4 บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ไว้ในหมวด 8 ตั้งแต่มาตรา 69 ถึงมาตรา 77 ซึ่งหลักการสำคัญๆ ประกอบด้วยบทกำหนดโทษการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงตามมาตรา 69 และบทกำหนดโทษการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม ดังนี้

มาตรา 69 กำหนดโทษในการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์แก่งานสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ โดยตรงตามมาตรา 27 ถึงมาตรา 30 ไว้ เช่น การทำซ้ำหรือดัดแปลง และการเผยแพร่งานต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เป็นต้น โดยให้ระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท แต่ถ้าการกระทำความผิดเช่นนี้ เป็นการกระทำเพื่อการค้า ให้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ⁴²

มาตรา 70 กำหนดโทษในการละเมิดลิขสิทธิ์แก่งานสร้างสรรค์โดยทางอ้อมตามมาตรา 31 ไว้เช่น ขายหรือเสนอขาย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งงานใดอันละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น โดยระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อการค้าก็ให้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ⁴³

มาตรา 75 กำหนดว่าบรรดาสิ่งที่ได้ทำขึ้นหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 69 หรือมาตรา 70 และสิ่งเหล่านั้นยังเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้กระทำความผิดให้ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์ ส่วนสิ่งที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดให้ริบเสียทั้งสิ้น⁴⁴

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8575-8576/2548 การที่ศาลจะมีคำสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30/1 บัญญัติให้ผู้ต้องโทษซึ่งไม่มีเงินชำระค่าปรับต้องยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดี และเมื่อศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นเป็นการสมควร ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ จึงเป็นเรื่องที่จำเลยต้องดำเนินการตามขั้นตอนของบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยมิได้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดี จำเลยจึงยังไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหานี้⁴⁵

จำเลยกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย โดยนำวิดีโอซีดีภาพยนตร์ (วีซีดี) และดีวีดีออลวิดีโอดีวีดี (ดีวีดี) ที่บันทึกภาพและเสียงภาพยนตร์ของกลางซึ่งเป็นของผู้เสียหาย ซึ่งได้มีผู้ทำขึ้น โดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายออกขาย เสนอขาย และมีไว้เพื่อขายแก่บุคคลทั่วไป

⁴² พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537. มาตรา 69 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามมาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท.

⁴³ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537. มาตรา 70 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ.

⁴⁴ ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2540). *กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม. หน้า 87.

⁴⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8575-8576/2548.

โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นงานที่ได้ทำขึ้น โดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย ของกลางดังกล่าวเป็นสิ่งที่ได้ทำขึ้นอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และต้องตกเป็นของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 75 ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาปรับของกลางจึงไม่ชอบ

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า “อนึ่ง โจทก์บรรยายฟ้องทั้งสองสำนวนว่า จำเลยกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 โดยนำวีดีโอซีดี ภาพยนตร์ (วีซีดี) และดิจिटอลวีดีโอดีสก์ภาพยนตร์ (ดีวีดี) ที่บันทึกภาพและเสียงภาพยนตร์ของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 ซึ่งได้มีผู้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 ออกขาย เสนอขาย และมีไว้เพื่อขายแก่บุคคลทั่วไป โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าภาพยนตร์ดังกล่าวเป็นงานที่ได้ทำขึ้น โดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 วีดีโอซีดีภาพยนตร์ (วีซีดี) และดิจिटอลวีดีโอดีสก์ภาพยนตร์ (ดีวีดี) ของกลางดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ได้ทำขึ้นอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และต้องตกเป็นของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 75 ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาปรับของกลางดังกล่าวจึงไม่ชอบ ปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยแม้คู่ความมิได้อุทธรณ์ ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้”

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้วีดีโอซีดีภาพยนตร์ (วีซีดี) และดิจिटอลวีดีโอดีสก์ภาพยนตร์ (ดีวีดี) ของกลางทั้งหมดตกเป็นของผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 10 ตามส่วนที่แต่ละรายเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ นอกจากนี้แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

จากหลักกฎหมายและคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ผู้เขียนมีความเห็นสรุปได้ว่า เมื่อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว อาจทำให้เกิดปัญหาว่า หากเจ้าของลิขสิทธิ์นำสินค้าละเมิดสิทธิกลับเข้ามาจำหน่ายในตลาดปะปนกับสินค้ามีละเมิดลิขสิทธิ์ หรือสินค้านั้นมีคุณภาพต่ำอาจส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค และอาจมีปัญหาอื่นๆ ตามมา

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ของประเทศไทย ได้ให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์งานภาพยนตร์ไว้อย่างครอบคลุมแล้ว โดยกฎหมายได้กำหนดนิยามความหมายไว้และกำหนดงานอันมีลิขสิทธิ์ การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ อายุแห่งการคุ้มครอง การละเมิดลิขสิทธิ์ ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ การดำเนินคดีลิขสิทธิ์ อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษไว้ แต่ก็ยังมีรายละเอียดย่อยบางประการที่ควรได้รับการแก้ไขต่อไปให้ทันกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน